

مطالب

فهرست

عنوان	صفحه	عنوان	صفحه
 سخن نخست	۲	 پیام رئیس شورای ولایتی غور	۱
 جلسه گزارش دهی و جلسه سکتوری	۴	 نشست شورای ولایتی با علمای ولایت غور	۳
 جلسه شورای انکشافی	۶	 نشست قومندان ۲۰۷ ظفر با رئیس و اعضای شورا	۵
 نماینده خاص سر منشی ساز مان ملل متحد	۹-۱۰	 دیدار تعارفی شهردار شهر چغچران	۷-۸
 نظارت از کانال سیاه سنگ، جلسه سکتور حاکمیت قانون و حقوق بشر	۱۴-۱۵	 گزارش نظارتی ولسوالی دولت یار	۱۱-۱۲-۱۳
 جلسه با ولسوالان شهرک ، ساغر وتولک	۱۶-۲۰	 جلسه کمیته اضطرار در مقر شورای ولایتی غور	۱۶-۱۷-۱۸
 گزارش ولسوالی لعل و سرچنگل	۲۲-۲۳	 جلسه هماهنگی با موسسات	۲۰-۲۱
 گزارش ولسوالی شهرک ودولینه	۲۵	 گزارش ولسوالی چهار سده	۲۴
 نظری در محیط زیست	۲۸-۲۹	 جلسه استماع عامه	۲۶-۲۷
 شعری رابطه به غور	۲۲-۳۳	 رابطه روشنفکر با سنت و فرهنگ	۳۰-۳۱

پیام رئیس شورای ولایتی غور

مردم مسلمان، وطن دوست و باشهامت غور باستان!

شورای ولایتی یک نهاد مردمی و برخواسته از بین خود شما غرض تحکیم روابط بین دولت و ملت و همچنان شما نیز می‌دانید شوراهای ولایتی نقش مهم مشورتی، نظارتی و اشتراکی را در بسیاری جنبه‌های مربوط به امور ولایات بشمول توسعه پالیسی، پالیسی و محو مواد مخدر و استراتژی‌های حل و محو منازعات قومی طبق قانون و طرز العمل

خویش دارد. برادران در آوردن صلح و مصالحه، تحکیم روابط بین دولت و ملت همکاری با نهادهای امنیتی وظیفه هر شخص جامعه می‌باشد. شورای ولایتی غور همواره در جهت بهبود وضعیت امنیتی، اجتماعی، فرهنگی، انکشافی و اقتصادی و تامین روابط خوبتر و بهتر میان دولت و ملت و تقویه حکومت‌داری خوب از هیچ نوع سعی و تلاش دریغ نورزیده است.

مردم با همت غور! شما از عدم وحدت بین اقوام و ملیت‌ها به دشمنان فرصت داده اید که جامعه را به بی‌ثباتی سوق دهید و از نقطه ضعف تان استفاده و در بین تان تخم نفاق و بدبختی را کاشتند که ثمره آن جز بد بختی و فلاکت چیزی دیگری را در پی ندارد. دشمنان صلح، جنگ‌های تنظیمی را در تمام نقاط کشور شعله‌ور کردند که از آتش آن جان صدها هم‌وطن خود را از دست داده و کشور خود را تباہ می‌سازیم. برادران و خوه‌ران ملت غور! دیگر بس است. ما دیگر نا امنی، نفاق و شقاق را نمی‌خواهیم. از قرآن و سنت نبوی پیروی و وحدت ملی را تعقیب نموده عوامل نا امنیتی‌ها را حمایت نمی‌کنیم. به ریسمان الهی چنگ بزنید و از نعمت صلح برخوردار شوید. شما مردم صلح دوست امید است که ولایت غور را برای همه مردم افغانستان، ولایت صلح به اثبات برسانید، تا در این راستا، صلح، هم‌دلی و برادری، وحدت و امنیت، رفاه اجتماعی، سعادت و خوشبختی همیشگی، مهر و محبت و همنوع دوستی در کشور ما بخصوص غور حاکم گردد و نفاق و شقاق ملی، جنگ و تجاوز، قتل و غارت، بی‌عدالتی و استبداد ریشه کن شود. تا باشد که یک ولایت آزاد و مترقی داشته باشیم.

سخن نخست

آزادی بیان در فرهنگ حقوق بشر بین المللی، در کانون حقوق شهروندی سیاسی جا گرفته است. آزادی بیان یکی از بنیادی ترین حقوق شهر وندی است که با بهره بردن از آن شهروندان می‌توانند دیدگاه‌های شانرا با یکدیگر در میان بگذارند و تامین ارتباط کنند. همان طوریکه در ماده ۱۹ اعلامیه جهانی حقوق بشر، از حقوق بنیادی بشری شناخته شده است، همان طور شهروندان و انسان‌های آزاده با رعایت قاعده و قانون این حق می‌توانند از آدرس و پشتیبانی از این حق به خواسته‌ها و حقوق شان دست یابند. درست است که تاریخ شاهد از بین رفتن طرفداران این حق است اما؛ جز این آزادی هیچ نوع آزادی نمی‌تواند گسترده‌تر از این بالای ظلم و استبداد سایه اندازد و خود نمایی کند، برای جلوگیری از تلف شدن حقوق انسانها خصوصاً انسان‌های از طبقه پایین جامعه .

اینکه آزادی بیان تا کدام حد و حدود در جامعه ما پاس داشته می‌شود حرف است که همه افراد آگاه جامعه می‌دانند. نمونه زنده آن همین رسانه‌های فعال این دیار می‌باشد، که تا چه اندازه در راستای ترویج فرهنگ این آزادی کوشیده اند و چه اندازه از آزادی اندیشه و بیان حقایق چشم‌پوشی می‌کنند، ناگفته نباید گذاشت اینکه شورای ولایتی برخلاف دیگر اعضای دولت انتخاب شده توسط مردم است .

پس بیشتر از همه حس شنوایی و دید این طبقه فقط و فقط توجه به حق و حقوق شما دارد یعنی درد های ناگفته را با ما در میان بگذارید چون ما از آدرس شما با نام شما و توسط شما تعیین شده ایم. روی این ملحوظ شایسته این است که پشتیبان شما باشیم که ما پل ارتباط با دولت هستیم .

شورای ولایتی همیشه کوشیده تا حرف‌های شمارا بشنود، صحبت ما با شما و گفتن دردهای شما به ما، خود احترام به حق آزادی بیان است. بناً آرزوی ما شناختن حق شما ست. در نتیجه می‌توان گفت: آزادی بیان شاه رگ و پیکره جامعه ماست. ولی؛ با در نظر داشت دیگر حقوق شهروندان، ما باید در پی تقویت این شاه رگ باشیم. بدون شک آزادی بیان، اصلاح سازی، وسیله ترقی و آگاه کننده یک جامعه می‌باشد. پس ما باید دارای جامعه اصلاح، متری و آگاه باشیم. می‌شود با رعایت این آزادی و استفاده از این آزادی در خدمت هم‌نوع خود(بشر) باشیم.

گل فروز غفوری مدیر مسئول اراده مردم

جلسه شورای ولایتی غور با علماء در رابطه به محکوم نمودن انتحار، فساد اداری و اضرار کشت مواد مخدر در جامعه

و عمل انتحار که از سوی دشمنان وطن طرح ریزی می‌شود ناشی از سیاست شوم پاکستان است که باعث تباهی جامعه و از بین بردن مسلمانان بی‌گناه می‌شود و هم‌چنان مشروع خواندن عمل انتحار را توسط عالمان پاکستان استفاده از سیاست آن کشور و بدور از شرعیت اسلامی و بدنام ساختن اسلام دانستند. در اخیر مولوی رمضان آخوندزاده جلسه را جمع بندی نمود گفت: کشور یا جامعه که اراده قوی در عمل کرد خود نداشته باشد آن جامعه به صلح و ثبات نخواهد رسید، وقت یک جامعه به صلح ثبات دست می‌یابد که اراده قوی در عمل کرد و مسئولیت پذیری خویش داشته باشد. و هم‌چنان وی انتحار، فساد اداری و کشت مواد مخدر را یک عمل غیر اسلامی و بدور از اخلاق دانست که باعث دهشت، وحشت و بی‌ثباتی بین تمام اقشار جامعه می‌شود.

شورای ولایتی غور جلسه را با علماء، حقوق بشر و جامعه مدنی در سالون هتل منار جام بر گزار کرد که هدف از برگزاری این جلسه محکوم نمودن انتحار، فساد اداری و اضرار کشت مواد مخدر بخاطر تقویه حکومت داری خوب بود. جلسه باتلاوت آیات کلام الله مجید آغاز و بعداً الحاج فضل الحق احسان رئیس شورای ولایتی غور ضمن خوش آمد گویی به اشتراک‌کننده‌گان، گفت هدف از برگزاری این جلسه، فساد اداری و اضرار کشت مواد مخدر است که این پدیده‌های غیر اسلامی و اخلاقی جامعه را رو به تباهی کشانده است خوشبختانه که امروز با جمعی از علما در این جلسه قرار داریم که از صحبت‌های عالمانه خویش اشتراک‌کننده‌گان را مستفید خواهند نمود. سپس طبق آجندای جلسه نماینده مقام ولایت، محکمه استئناف، رئیس شورای علماء، رئیس ارشاد حج و اوقاف، علمای دین، مسوول جامعه مدنی و نماینده کمیسیون حقوق بشر؛ هرکدام به نوبت صحبت نموده انتحار، فساد اداری کشت مواد مخدر را مخرب جامعه خواندند.....

جلسه گزارش‌دهی حکومت در برابر مردم از طرف شورای ولایتی برگزار شد

شورای ولایتی غور جلسه گزارش‌دهی حکومت در برابر مردم را برگزار نمود که در این جلسه سه اداره (ریاست معارف، کار و امور اجتماعی و صحت عامه) گزارش فعالیت‌های ادارات خویش را بامردم شریک ساختند.

حکومت مشروع و قانونی در تامین روابط ملت و دولت، قانون‌مند شدن، و مسئولیت‌پذیری نقش مهم دارد و فعالیت‌های مثبت و اثر گذار حکومت را می‌خواهد منعکس شود. اداره پاسخگو و انتقاد پذیر بیشتر موفق است، تا اداره که پاسخگویی ندارد. و در برابر مردم احساس مسئولیت نمی‌کند.

جلسه سکتوری با اشتراک تمام اعضای سکتورها در مقر شورای ولایتی غور

جلسه سکتوری تحت ریاست الحاج فضل‌الحق احسان رئیس شورای ولایتی غور در مقر شورای ولایتی برگزار گردید. رئیس شورای ولایتی ضمن تشکری از اشتراک‌کننده‌گان گفت که هدف از این جلسه بحث روی پلان پنج ساله و اولویت‌بندی پروژه‌های انکشافی است که از رؤسای محترم این سکتورها می‌خواهیم که فعالیت‌ها و پلان‌های خویش

را شریک سازند که در پلان‌ها مؤثریت و مثمریت پروژه‌ها در نظر گرفته شده یا خیر؟ بعداً رئیس معارف فعالیت‌های سکتور معارف را با اعضای این جلسه شریک ساخته و به تعقیب آن رئیس انکشاف دهات فعالیت‌ها و پروژه‌های اولویت‌بندی شده‌ای سکتور انکشاف دهات بیان داشت. سپس رؤسای محترم سکتوری هر کدام به نوبت فعالیت‌ها و پلان‌های خود را با اعضای شورای ولایتی و اشتراک‌کننده‌گان شریک ساختند.

قوماندان لوای ۲۰۷ ظفر با رئیس و اعضای شورای ولایتی غور در مقر آن شورا دیدار نمودند.

ابتداء رئیس شورای ولایتی ضمن خیرمقدم و خوش آمدید به قوماندان لوای غور؛ روی چالش‌های امنیتی در ولایت غور اشاره نموده اظهار داشت: گسترش ناامنی‌ها در این اواخر مردم ولایت غور را نگران ساخته و مردم روز به روز یکی پی دیگری رهبران، موی سفیدان

وبزرگان خود را درین ناامنی‌ها از دست می‌دهند و از قوماندان لوای قول‌اردوی ظفر خواست تا اقدامات جدی را جهت تامین امنیت روی دست بگیرند. رئیس شورای ولایتی گفت: آروزی هر فرد ازین جامعه صلح سرتاسری در منطقه است و تمام بزرگان، اقوام جوامع مدنی و مردم ولایت غور جهت آوردن امنیت در این ولایت با نهادهای امنیتی همکاری هستند. بعداً قوماندان لوای قول‌اردوی ۲۰۷ ظفر وعده سپرد که بعد از نشست و گفت‌وگو با گروپ‌های متخاصم در صورتی که به صلح و آشتی و تسلیمی سلاح‌های دست‌داشته‌ی خویش بطور داوطلبانه حاضر شدند خوب؛ اگر از صلح و آشتی انکار ورزیدند به کمک خداوند متعال و همکاری مردم شریف ولایت غور علیه این گروپ‌های مسلح اقدامات قانونی خواهیم نمود و صلح را در سرتاسر ولایت غور تأمین خواهیم کرد، تا مردم به روحیه‌ی آرام بتوانند زندگی اجتماعی شان را به پیش ببرند.

جلسه انکشافی با تمام رؤسای شوراهای انکشافی ولسوالی‌ها به ریاست شورای ولایتی غور دایر گردید

شورای ولایتی غور نشست را با تمام شوراهای انکشافی ولسوالی‌ها در رابطه به هماهنگی بهتر بین شوراهای انکشافی، شورای ولایتی و جمع‌آوری گزارش‌ها از فعالیت‌ها و استماع مشکلات موجود در هر ولسوالی در مقر شورای ولایتی برگزار شد. در این جلسه که تمام اعضای شورا، معاون مقام ولایت، رئیس اقتصاد، رئیس سکتوری مقام ولایت نماینده دفتر (USAID) و رئیس شورای انکشافی شهر نیز حضور داشتند.

جلسه ابتدا با تلاوت آیاتی از قرآن کریم آغاز و سپس رئیس شورای ولایتی ضمن خوش‌آمدگویی از اشتراک معاون ولایت، رئیس اقتصاد و نماینده دفتر (USAID) و تمام رؤسای شوراهای انکشافی ولسوالی‌ها گفتند: جا دارد از تمویل‌کننده این جلسه قدردانی نمود که فرصت را برای گردهم‌آیی شوراها مهیا ساختند. طبق آجدای از قبل تهیه شده معاون مقام ولایت و طبق نوبت تمام رؤسای شوراهای انکشافی گزارش‌ها و مشکلات شان را بطوری کتبی و شفایی و همچنان از عدم توجه دولت در راستای انکشاف متوازن در همه ولسوالی‌ها به اعضای جلسه ارایه داشتند. نتیجه: مشکلات شناسایی و اولویت‌بندی شده راهای حل و رسیده‌گی به آن مطابق به نظر اشتراک‌کننده‌گان مشخص گردید.

با یک دیدار تعارفی، شهردار چغچران برای تطبیق ماستریپلان پنجم از شورای ولایتی خواهان مشوره شد.

محمداسحاق همراز شهردار جدید شهر چغچران با رئیس و اعضای شورای ولایتی دیدار تعارفی‌ای را انجام داده و خواهان مشوره‌دهی در بخش تطبیق ماستریپلان پنجم شهری و ترمیم سرک‌های داخل شهر و جغل‌اندازی آن‌ها شدند. در این نشست تعارفی در حالی که وکلای منتخب مردم حضور داشتند. شهردار در رابطه به وظایف شهرداری و تطبیق ماستریپلان

پنجم شهرداری که در دوران ریاست شهردار پیشین به همکاری مردم به‌ویژه نماینده‌گان مردم، در قسمت حل‌وفصل ماستریپلان پنجم و به میان آمدن صلح در بین مردم سعی و تلاش نمودند که تا اکنون این ماستریپلان توزیع نگردیده‌است، و امروز شهرداری غور ضرورت به مشوره و رهنمایی شما نماینده‌گان مردم دارد؛ چون در حل‌وفصل این ماستریپلان و فیصله نمودن زمین‌های دولتی نقش اساسی را داشته‌اید. همراز در جریان صحبت‌های خویش گفت: ساحات سبز به‌ویژه نقاط مهم شهر که اکنون مردم زندگی می‌کنند بدون نقشه و طی مراحل قانونی، آویز داده شده و کدام سند قانونی را شهرداری بدست ندارد. این در آینده باعث بروز مشکلات شده و مردم سرگردان خواهند شد که باید این مشکلات حل گردد و در مورد اسناد شان بازنگری صورت گرفته و طی مراحل شود. همچنان شهرداری چغچران در نظر دارد تا طبق خواست نماینده‌گان و مشوره‌ی مقام ولایت کوچه‌های فرعی و سرک داخل شهر را جغل‌اندازی نماید که درین راستا کمک و مشوره شما نماینده‌گان مردم لازم و ضروری است.

مولوی رمضان آخوندزاده رئیس شورای ولایتی غور شهردار جدید و همراهانش را خوش آمدید گفته و افزود: ماستریپلان پنجم شهری سال گذشته به سعی و تلاش نماینده‌های مردم در شورای ولایتی به همکاری مردم و اهالی شریف قریه کندیوال، حل‌وفصل گردیده و زمینه صلح و مصالحه فراهم شد و تا اکنون نتوانسته مستحقین را شناسایی و آنرا توزیع نماید. رئیس شورای ولایتی افزود: زحمات فراوان و وقت زیادی در

قسمت تطبیق ماسترپلان شهری کشیده شده است و ضرورت به تغییر آن نخواهد بود. اکنون وقت آن فرا رسیده است تا شهرداری محترم در تطبیق آن کمیسیون جهت شناسایی مستحقین تعیین و مطابق احکام قانون اقدام نماید. تطبیق ماسترپلان پنجم باعث گشایش شهر و زیبایی آن گردیده و باعث افزایش عواید شهرداری و انکشاف شهر نیز میشود. رئیس شورای ولایتی در بخش جغلاندازی سرک‌های داخل شهر و کوچه‌های فرعی گفت: طی چندین سال گذشته سرک‌ها و کوچه‌های شهر جغلاندازی شده‌است؛ اما به‌خاطر بی‌کیفیت بودن کار تا اکنون هیچ نتیجه نسبی نداشته بلکه از بد بدتر شده و بودجه‌ی آن ناحق به مصرف رسیده است. رئیس شورای ولایتی از شهردار خواست؛ تا در قسمت کیفیت سرک توجه نماید. سپس الحاج فضل‌الحق احسان رئیس اسبق شورای ولایتی صحبت نموده گفت: تطبیق ماسترپلان پنجم شهری خواست و تقاضای مردم غور بوده که درین راستا شورای ولایتی و مردم به‌ویژه شهرداری سعی و تلاش‌های خستگی ناپذیر را انجام داده است و نیاز به توزیع و تطبیق دارد و ما از افراد خوب، کار خوب می‌خواهیم. امیدواریم شما کارهای خوبی را انجام داده، تغییر مثبت را در شهر بیاورید. در اخیر مولوی رمضان آخوندزاده رئیس شورای ولایتی غور جلسه را جمع‌بندی نموده بیان داشت که یگانه مشکل ماسترپلان پنجم شهر و تقاضای بیش از حد مردم بوده؛ اما زمین بی‌نهایت کم است که باید در تطبیق آن سعی و جدیت به‌خرج داده شود.

جلسه‌ای با نماینده‌ی خاص سرمنشی سازمان ملل متحد در افغانستان آقای یانکوبیش در شورای ولایتی غور

در این جلسه که یانکوبیش نماینده‌ی سازمان ملل متحد در افغانستان، مسئول زون غرب سازمان ملل و رئیس «یونپس» مقیم ولایت غور تشریف آورده بودند و روی موضوعات مختلف صحبت صورت گرفت. در ابتداء محترم یانکوبیش نماینده‌ی خاص سازمان ملل متحد در امور افغانستان صحبت نمود، ضمن ابراز تشکری از شورای ولایتی تاکید نمود که یکی از مهمترین اهداف من

صحبت و جلسه با شورای ولایتی میباشد. وی از همکاری ملل متحد با مردم و حکومت محلی غور در جهت خدمت‌رسانی یاد نموده گفت: نامه‌ای شورای ولایتی غور مبنی بر تداوم کار سازمان ملل متحد در ولایت غور برای ما رسید. ما درخواست شورای ولایتی و مردم غور را فراموش نکرده‌ایم. اگر یک بخش از دفتر ما رفته است بخش دیگری آن در غور فعالیت دارد. یانکوبیش تأکید کرد که سازمان ملل متحد مردم غور را هیچگاه فراموش نخواهد کرد و سفر من به ولایت غور نشان‌دهنده‌ی همین حقیقت است. وی اضافه نمود که ما کوشش می‌کنیم تا مشکلات مردم ولایت غور را از شما بشنویم و در جهت رسانیدن آن به نهادهای ملی و بین‌المللی از هیچ نوع تلاش دریغ نخواهیم ورزید. بعداً مولوی رمضان آخوندزاده رئیس شورای ولایتی به نمایندگی از شورای ولایتی و مردم غور حضور نماینده‌ی خاص ملل متحد در این ولایت اظهار سپاس و تشکری نموده و تشریف آوری شان را خیرمقدم گفته از همکاری‌های همه جانبه‌ی سازمان ملل متحد به‌ویژه کار صادقانه‌ی دفتر یوناما در ولایت غور قدردانی کرد. رئیس شورای ولایتی روی موضوعات امنیتی، انکشافی و حکومت‌داری صحبت نموده بیان داشتند که پنج سال قبل بیرق سازمان ملل همزمان با افتتاح نماینده‌گی ملل متحد درین ولایت توسط نماینده‌ی خاص سرمنشی ملل متحد در آن وقت برافراشته شد که مایه‌ی امیدواری و مسرت همه مردم ولایت غور گردید و مردم ولایت غور برای نخستین بار فکر کردند که جامعه جهانی در راس نمایندگی ملل متحد مشکلات مردم غور را دقیقاً درک کرده اند، و با برافراشتن بیرق ملل متحد زمینه‌ی کار مؤسسات ملی و بین‌المللی در غور مساعد شد و مردم با روحیه و اطمینان خاطر برای آینده‌ی شان تلاش می‌کردند. مسدود شدن دفتر ولایتی سازمان ملل متحد (UNAMA) مایه‌ی نگرانی شدید مردم ولایت غور گردید. رئیس شورای ولایتی مشکلات امنیتی در ولایت غور را از بزرگترین چالش‌های مردم غور برشمرد و تأکید نمود که امنیت نیاز اولی مردم است و بدون تامین امنیت، حاکمیت قانون، انکشاف و بازسازی، ترقی و پیشرفت امکان پذیر نیست. نبود امنیت همه بخش‌های انکشافی و بازسازی؛ حتا زندگی عادی مردم

را مختل ساخته است. امنیت بستر مساعد کارهای بازسازی، انکشافی، حکومت‌داری خوب، و تأمین حقوق بشر است؛ اما متأسفانه در ولایت غور امنیت روز به‌روز خراب‌تر شده و امروز وجود جنگ‌های ذات‌البینی حضور مراکز مشخص طالبان، ماین‌گذاری‌ها، قتل افراد بی‌گناه، اطفال، شخصیت‌های بزرگ مردمی، عدم دست‌گیری و تعقیب مجرمین، موجودیت افراد مسلح غیرمسئول در منطقه، تشکیل گروپ‌های مسلح غیر مسئول سبب شده است که حاکمیت دولت زیر سؤال برود و مردم نسبت به حکومت بی‌اعتماد شود. رئیس شورای ولایتی گفت: حکومت در قسمت تأمین امنیت مردم هیچ اقدامی نکرده و حکومت محلی و مرکزی تا هنوز حالت نظاره‌گر را داشته است. رئیس شورای ولایتی خواستار تأمین امنیت و برقراری ثبات از جانب حکومت در ولایت غور شد. وی در قسمت بازسازی اضافه نمود: ولایت غور یکی از ولایات دور افتاده و کوهستانی افغانستان است، با وجود مشکلات، نیازمندی و محرومیت‌هایی که نسبت به هر ولایت دیگر دارد؛ کمتر به آن توجه صورت گرفته است. مردم ولایت غور انتظار داشتند که با استفاده از مساعدت و کمک‌های یازده‌ساله‌ی جامعه‌ی جهانی، حکومت افغانستان و مطابق ماده ۶ قانون اساسی؛ انکشاف متوازن، عدالت اجتماعی، مشارکت ملی، تأمین امنیت و رفاه اجتماعی مسئولیت حکومت است، عمل می‌نماید؛ اما در قسمت پروژه‌های زیربنایی در ولایت غور کوچک‌ترین توجه تا هنوز صورت نگرفته است. رئیس شورای ولایتی خدمات صحتی در مرکز ولایت و ولسوالی‌ها را نگران‌کننده خواند و گفت: امروز خدمات صحتی از طرف مؤسسه‌ی (آ سی تی دی) انجام میشود؛ اما در کلینیک‌ها و شفاخانه‌ها، داکتر، دوا، و وسایل طبی... وجود ندارد.

رئیس شورای ولایتی غور در مورد مشکلات معارف نیز مفصل صحبت نموده گفت: با وجود کمبود معلمان مسلکی، کتاب و مواد درسی در مکاتب به‌خاطر نبود امنیت و بی‌توجهی مسئولان معارف، تعداد مکاتب در مناطق مختلف صرفاً به نام فعال است و عملاً شاگرد و معلم و درس وجود ندارد. رئیس شورای ولایتی در مورد حقوق بشر و حقوق زنان نیز ابراز نگرانی نموده موارد زیادی نقض حقوق بشر، خشونت علیه زنان، خودکشی‌های زنان و دیگر مسایل را به‌خاطر نبود حاکمیت قانون و وجود افراد مسلح غیر مسئول از عمده‌ترین دلایل نگرانی شورای ولایتی خواند. رئیس شورای ولایتی در پایان تأکید کرد که ما از نماینده‌ی ویژه‌ی سازمان ملل متحد می‌خواهیم که صدای مردم غور را به حکومت مرکزی و جامعه‌ی جهانی برسانند و مردم غور فراموش نشوند. رئیس شورای ولایتی تأکید نمود که چون مسئول «یونپس» حضور دارد، ما از کندی کار و عدم تکمیل سرک‌های داخل شهر و پروژه شفاخانه به شدت نگرانیم و باید توجه جدی صورت گیرد. بعداً «یانکوویچ» نماینده‌ی ملل متحد از صحبت‌های مفصل رئیس شورای ولایتی ابراز تشکری نمود. وعده سپرد امید که با معلومات مفصل شما بتوانیم موضوعات مختلف در غور را با حکومت مرکزی شریک سازیم. نماینده‌ی ملل متحد از رئیس «یونپس» و مسئول زون غرب ملل متحد خواست که وقتاً فوقتاً ما را در جریان مشکلات و کارهای جاری که در غور می‌گذرد قرار دهید. نماینده‌ی ملل متحد ابراز امیدواری نمود که در آینده باز هم سفری به ولایت غور داشته و بار دیگر با مردم صحبت داشته باشد.

گزارش هیئت نظارتی شورای ولایتی خود از ولسوالی دولت یار

تیم هیئت نظارتی شورای ولایتی جهت

نظارت از پروژه‌های انتخاب شده، دیدار با

موکلین و بازدید از ادارات دولتی عازم

ولسوالی دولت یار گردیدند. اعضای هیئت:

محترم عبداللطیف غفوری معاون شورای

ولایتی، محترم غلامیحی راجی عضو شورای

ولایتی و سیدرسول کریمی کارشناس و عضو

نظارت ریاست معارف ایشان را همراهی

میکردند.

ابتداء هیئت اعزامی شورای ولایتی با محترم محمدنسیم کهزاد ولسوال، ملا ولی مدیر اجرائیه، مدیر حقوق، سارنوال و دیگر مسئولین ولسوالی دولت یار صحبت نموده هدف این سفر را بیان و تشریح کرده روی موضوعات امنیتی، صحتی، انکشاف و بازسازی، محیط زیست و کارکردهای ادارات اداره محلی و کارکرد شورای ولایتی؛ صلاحیت و مسئولیت‌های نماینده‌های مردم در شورا روشنی انداخته خواستار همکاری دولت و مردم ولسوالی دولت یار به شورای ولایتی شده گفتند: نماینده شما در شورا مطابق به قانون و طرزالعمل دست داشته خویش مکلفیت دارد تا از ادارات دولتی و واحد های اداری و ادارات مربوطه، پروژه‌ها و از موکلین خویش دیدار و نظارت داشته باشد تا تمام مشکل‌های فراراه دولت و مردم را استماع، جمع آوری و در حل آن از طریقه‌های ممکنه مشروع و قانونی تا حد امکان تلاش نموده تا یک اداره سالم بوجود آمده قانون تطبیق، عدالت رعایت و انکشاف و بازسازی متوازن صورت گرفته، امنیت تأمین گردد، معارف رو به صعود داشته تا تمام اولاد مردم از آموختن علم و دانش مستفید گردند.

متعاقباً ولسوال دولت یار ضمن خوش آمدیدگویی، روی یک سلسله مشکلات صحبت و از مشکلات امنیتی، صحتی، وضعیت اقتصادی، اجتماعی، آب آشامیدنی و سیلاب‌های مدهش تاریخ ۲۸ جوزا و تخریبات ناشی از آن یادآور گردیده خواستار همکاری مضاعف شورای ولایتی و اداره محلی در قسمت زدودن و برطرف کردن آن شدند و همچنان مسئولین ادارات مربوط از عدم تعمیر اداری ولسوالی و مشکلات جای و عدم توجه ادارات دولتی به ادارات سومی شاکی بوده خواستار همکاری جدی و توجه بیشتر شورای ولایتی شدند. بعداً هیئت از کلینیک ولسوالی دولت یار دیدن نمودند و با نرس‌ها، منسوبین، فارمسیست‌ها، مدیر اداری، واکسیناتوران و نرس‌قابلة‌ها صحبت و از بخش‌های مختلف کلینیک بازدید نمودند، وضعیت داخلی کلینیک خوب بوده ایشان از نبود داکتر نسائی ولادی شاکی بوده و از خدمات دیگری صحتی ابراز رضایت کردند.

مشکلات و کمبوداتی که هیئت دریافتند قرار ذیل است: نبود داکتر نسائی ولادی، کمبود جدی ادویه، خرابی سیستم نلدوانی و چاه سپتیک، نبود آب آشامیدنی صحتی در داخل کلینیک و رفتن داکتر مسؤل به سفر، نبود داکتر OPD ...

چون دوا و داکتر لازم و ملزوم یک دیگر در قسمت عرضه خدمات صحتی بوده هرگاه ادویه موجود باشد داکتر نباشد و همچنان داکتر باشد و ادویه نباشد عرضه خدمات صحتی صورت نمی‌گیرد.

هیئت مشکلات بخش صحتی را یاد داشت و به ادارات مربوط تقدیم خواهند نمود تا در برطرف کردن آن اقدام جدی و عملی صورت گیرد. به تعقیب آن، هیئت از قوماندانی امنیه دیدن نموده و مشکلات آن‌ها را استماع نموده و ایشان از خرابی موترهای پولیس و کمبود پرسونل و عسکر با توجه به شرایط امنیتی فعلی شکایت داشتند و قوماندان امنیه ولسوالی دولت‌یار در قسمت تأمین امنیت در امر خدمت‌گزاری به مردم ولسوالی دولت‌یار تلاش نمودند و ما شاهد آبیاری شخص قوماندان به درختان معارف و زمین‌های زراعتی اطراف آن بودیم. هیئت به سلسله بازدیدهای نظارتی از پروژه‌های پُل موتررو مرکز ولسوالی دولت‌یار و دو پروژه برق آبی کوچک در قریه‌های «تیلک» و «قالک» نظارت به عمل آوردند. (دو پُل ۳۶ و ۲۱ متره به اساس درخواست مردم و پلان انکشافی بالای دریای هریرود در مرکز ولسوالی دولت‌یار اعمار گردیده که شمال و جنوب ولسوالی را با هم متصل می‌سازد. این پل‌ها به هزینه (۲۵۶۸۳۳) دالر امریکایی توسط وزارت احیا و انکشاف دهات با «شرکت عمران سبز» عقد گردیده بود که تاریخ قرار داد ۱۳۹۰/۱۱/۱۳ و کار آن عملاً به اثر سردی هوا و آب‌خیزی‌های بهاری در اول برج جوزا ۱۳۹۰ آغاز گردیده که تا آخر فصل خزان سال ۱۳۹۰ کار آن ۹۶٪ پیشرفته و موترها فعلاً از روی آن عبور و مرور می‌نمایند پُل‌ها با کیفیت عالی ساخته شده و در حدود ۴٪ باقی مانده و اضافه کار های آن فعلاً در حال ساخت می‌باشد این پل‌ها مشکلات ترانسپورتی حمل‌ونقل شمال و جنوب ولسوالی و شاه‌راه عمومی از مسیر سرچنگل را به طور کلی مرفوع نموده است. قرار داد قسط اخیر پل دولت‌یار طوری است که (۴۵٪) پول بعد از ختم اضافه کاری و کم کاری پرداخته می‌شود که در نتیجه دیوار استنادی در قسمت جنوب شرق پُل (۲۱) متره ضرورت شده. و (MT۱۲۵۰) مترمکعب پرکاری بین پل‌ها که نماینده وزارت احیا و انکشاف دهات و انجینر موظف از نزدیک دیدن نموده گفتند که همین اضافه کاری‌ها ضرورت است که بعد از تکمیل آن اضافه کاری‌ها ما پول را می‌پردازیم و رئیس

«شرکت عمران سبز» گفت: بقیه در صفحه بعد...

که همین احجام کاری برآورد شده را در اخیر سال ۱۳۹۰ پیشنهاد کرده بودیم و ریاست انکشاف دهات غور نیز تأیید نموده بودند و جهت منظوری به کابل ارسال شده بود که نیاز به تأیید وامضاء و زیر را داشت که به دلایل نامعلومی منظوری پروژه به ما دوباره فرستاده نشده است تا ما کار آن را آغاز و اضافه کاری را تکمیل و پل را به بهره برداری بسپاریم. به همین سبب به مقدار ۴۵٪ پول ما بالای دولت باقی مانده که تقریباً (۶۰۰۰۰۰۰) شش میلیون افغانی می شود که کار پل ها را تکمیل نموده ایم به جز چهارمتر RCC در دو طرف پل و در بین هر دو پل باقی مانده، دیگر کار آن تکمیل بوده و معلوم نیست به کدام دلیل پول ما پرداخت نمیشود.

و دو پروژه برق کوچک آبی که نظارت گردید به اساس درخواست اهالی و پیشنهاد سناتور محمداود غفاری توسط وزارت انکشاف دهات منظور گردیده و توسط شوراهای محل کار آن پیشبرده می شود. پروژه برق کوچک آبی «قالک» به ظرفیت (KW۲۰) کیلووات برق که به ارزش (۷۸۱۱۳) دالر آمریکایی. پروژه برق آبی «تیلک» به ظرفیت (KW۱۴.۷) کیلووات برق به مبلغ (۷۲۲۳۱) دالر آمریکایی. که این دو پروژه برق کار ساختمانی آن ختم گردیده و سیستم برق کشی و پایه ها تا اکنون باقی مانده و کیفیت کار آن تقریباً خوب بوده و مردم کدام شکایتی نداشتند در پروژه های برق کوچک آبی مردم (۱۰٪) سهم بوده که فیصدی پول خویش را پرداخت نموده و تعداد (۳۰۰) فامیل از نور برق همین پروژه ها مستفید می گردند و سیلاب های اخیر، کانال برق تیلک را کاملاً تخریب نموده و از نماینده های مردم در شورای ولایتی خواستند تا صدای شان را به گوش دولت رسانیده، جهت پاک کاری کانال شان که در اثر سیلاب های ۲۸ جوزا تخریب گردیده در لای رویی و پاک کاری کانال همکاری نمایند. که پاک کاری آن از توان اهالی بعید است.

از کانال سیاه‌سنگ دیدن صورت گرفت

رئیس شورای ولایتی مولوی رمضان آخوندزاده در حالی که الحاج نورمحمد یعقوبی رئیس خدمات سکتوری، بهاولدین وفائی رئیس اقتصاد، محمد یوسف وکیلی رئیس تنظیم آب و انجینران آن اداره با ایشان همراه بودند از پروژه کانال (پوزه‌لیچ) دیدن بعمل آورده اند. ابتداء رئیس شورای ولایتی درحالی که کار پروژه متوقف بود از ریاست تنظیم آب و انجینران آن ریاست خواهان معلومات شد تا از چگونگی کار پروژه، و شرکت قراردادکننده و علت متوقف بودن کار پروژه توضیحات

ارائه نمایند بعداً رئیس آبیاری در رابطه به شرکت قرار دادی و چگونگی متوقف بودن کار پروژه معلومات داده گفت: این پروژه با شرکت (گلوبل اطلس) قرار داد گردیده و قرار بود که این پروژه در مدت (۳) ماه، هشت فیصد ساختمان آن اعمار می‌گردید؛ اما تا هنوز (۵٪) آن، هم کار نگریده و شرکت مذکور تا هنوز در ولایت غور نیامده و کاری که تا اکنون انجام شده توسط افراد و اشخاص دیگری صورت گرفته است، گفتنی است که این پروژه از بودجه مؤسسه (USAID) تمویل می‌گردد. متعاقباً رئیس شورای ولایتی طی تماس تلفونی با مسئول شرکت موصوف جویای معلومات شده، رئیس شرکت مذکور گفت: کار پروژه به‌خاطر مشکلی که در نقشه وجود

داشت متوقف شده است، وی وعده سپرد تا طی سه روز دیگر کار این پروژه دوباره آغاز خواهد شد.

در ادامه، رئیس شورای ولایتی و هیئت همراهش از کار پروژه سربند (کانال سیاه‌سنگ — پوزه‌لیچ) دیدن نمودند: ابتداء مسئولین شرکت در رابطه به ساخت و اعمار سربند و کانال سیاه‌سنگ که یک پروژه عام المنفعه می‌باشد برای هیئت نظارت کننده معلومات داده و گفتند: کار این پروژه مدت (۲ ماه) می‌شود که آغاز گردیده و به سرعت ادامه دارد.....

سپس مولوی رمضان آخوندزاده رئیس شورای ولایتی غور از کارکردهای شرکت قرار داد کننده که پروژه کانال سیاهسنگ را اعمار می‌نماید و هم‌چنان از هم‌کاری مردم و ریاست تنظیم آب اظهار قدردانی نموده تاکید نمود تا فرارسیدن فصل زمستان پروژه تکمیل گردد و به کارهای اولیه آن رسیده‌گی صورت گیرد. هم‌چنان در اخیر از رؤسای ادارات سکتوری و رئیس تنظیم آب خواست تا پروژه کانال پوزه‌لیچ را پی‌گیری نموده و به حل این مشکل رسیده‌گی صورت گیرد و شورای ولایتی را نیز در جریان قرار دهند، در پایان این دیدار رئیس شورای ولایتی، کارکردهای پروژه کانال سیاهسنگ را خوب خوانده شرکت «گلوبل اطلس» را در تطبیق پروژه کانال پوزه‌لیچ را ناکام خواند.

جلسه سکتور حاکمیت قانون و حقوق بشر

جلسه سکتور حاکمیت قانون و حقوق بشر با اشتراک ادارات عضو این کمیته تحت ریاست مولوی رمضان آخوندزاده رئیس شورای ولایتی غور در مقر شورا تدویر یافت. ابتدا رئیس شورای ولایتی اشتراک‌کننده‌گان این جلسه را خوش آمدید گفت و هدف از برگزاری این جلسه را بحث روی پلان انکشافی پنج ساله این سکتور خواند و از ریاست‌های مربوط به این سکتور

خواست تا نیازمندی‌های شان را در مرکز ولسوالی‌ها بیان نمایند که اعضای این جلسه مورد بحث و بررسی و اولویت‌بندی نموده شامل پلان سازند. رؤسای محاکم، سارنوالی، عدلیه، ارشاد حج و اوقاف، اقتصاد، نماینده ولایت، آمر اصلاحات اداری و نماینده امور زنان؛ هرکدام به نوبت نیازمندی‌های اداره خویش را بیان نموده و اعضای شورای ولایتی نظریات شان را نیز شریک ساختند و در نتیجه پروژه‌های مربوط به سکتور حاکمیت قانون و حقوق بشر برای سال‌های ۱۳۹۲، ۱۳۹۳ و ۱۳۹۴ خورشیدی اولویت‌بندی شده و با هزینه تخمینی آن تصویب شد.

جلسه کمیته اضطرار در مقر شورای ولایتی غور

جلسه مشورتی با اعضای کمیته اضطرار به منظور رسیده‌گی به حالات اضطرار در فصل سرمای سال جاری در مقر شورای ولایتی غور تحت ریاست مولوی رمضان آخوندزاده رئیس شورای ولایتی درحالیکه قوماندان امنیه و سرپرست مقام ولایت با سایر اعضای کمیته اضطرار حضور داشتند برگزار گردید. جلسه با تلاوت قرآن عظیم الشان آغاز گردید. مولوی رمضان آخوندزاده رئیس شورای ولایتی غور گفت: فصل زمستان در حال رسیدن است؛ اما هیچ نوع آماده‌گی برای مبارزه با حوادث طبیعی در فصل

زمستان گرفته نشده است طوری که همه ما شاهد هستیم؛ در سال گذشته مردم ما با مشکلات زیادی مواجه گردیده بودند، که خسارات هنگفت مالی و جانی را برای مردم وارد ساخت؛ اما هیچ نوع کمکی برای آسیب‌دیده‌گان که قناعت‌بخش باشد صورت نگرفته است.

رئیس شورای ولایتی افزود: سال گذشته در تمام کلینیک‌ها و پسته‌های صحتی، ادویه برای مدت شش ماه در ولسوالی‌ها وجود نداشت، و کوچک‌ترین آماده‌گی در برابر امراض صورت نگرفته بود، و اگر امسال هم مثل سال گذشته باشد؛ تمام ادارات در برابر مردم مورد بازپرس و انتقاد قرار خواهد گرفت، به همین منظور شورای ولایتی، این جلسه را برگزار نموده تا مشکلات مردم ناشی از حوادث طبیعی و خسارات زمستانی رسیده‌گی صورت گیرد.

بعداً رئیس مبارزه با حوادث گفت: ریاست حوادث پالیسی‌ساز است و پلان را تهیه و به تمام مؤسسات و ادارات مربوط ارسال نموده‌ایم، که تا هنوز جوابی دریافت نکرده ایم، ریاست مبارزه با حوادث هیچ نوع مواد کمک اضطراری نداشته و صرف در جریان سال جاری یک سروی مقدماتی را انجام داده که نقاط آسیب‌پذیر را مشخص کرده است.

رئیس مبارزه با حوادث طبیعی گفت که سال گذشته به تمام نقاط ولایت غور کمک صورت گرفته؛ اما در ولسوالی تولک هیچ نوع کمک صورت نگرفته و در سال جاری مرکز ولسوالی مذکور به خطر جدی روبرو است .

نماینده ریاست احیا و انکشاف دهات گفت: که ریاست حیا و انکشاف دهات به تعداد ۱۲ قلم مواد غیر غذایی داشته که برای ۳۰۰ فامیل در حالات اضطرار توزیع خواهد نمود و پلان (۵۲۰) کیلومتر بین قریه جات ولایت بخاطر برف پاکی و گشودن راه‌ها بین قریه جات در فصل زمستان به مرجع ذی‌ربط روان شده تا هنوز جواب دریافت نشده است . نماینده ریاست حوزه فرعی بالای دریا هریرود گفت: کمک فوق العاده در راستای پاسخ به حالات اضطرار نداشته در طی سال جاری در اعمار سربندها و ترمیم کانال‌ها فعالیت های را انجام داده است. نماینده ریاست عودت مهاجرین گفت: طی سال جاری ۹ کیلومتر سرک در قریه کندیوال ۷ کیلومتر کانال در قریه صوفک ترمیم نموده و کمک‌های غذایی و غیر غذایی را برای عودت کننده گان و بیجا شده‌گان توزیع نموده است. ۲۰۰ راس بز به فامیل‌های بیجا شده‌گان توزیع شده. ۵۰ کارت زراعتی و ۵۱ پایه خیمه برای مهاجرین توزیع گردیده است و به خاطر سرمای فصل زمستان برای ۱۵۰۰ فامیل البسه زمستانی پیشنهاد شده است.

رئیس صحت عامه گفت : در بخش پاسخ به حالات اضطرار ادویه شش ماهه را تهیه نموده که اکنون ۵ کاماز ادویه در ریاست صحت عامه موجود است که به تمام کلینیک‌ها توزیع خواهد شد. محروقات تمام کلینیک‌ها تکمیل می‌باشد و پرسونل کلینیک‌ها رضایت بخش بوده که هیچ نوع مشکل در آینده نخواهد داشت و هم‌چنان کت‌های عاجل به تمام کلینیک‌ها نظر به هر کلینیک از ۲ الی ۵ کت توزیع خواهد شد. رئیس صحت عامه گفت: به تعداد ۲۰۰ تخته کمپل در ریاست صحت عامه موجود بوده که ۵۰ تخته به شاگردان لیلیه توزیع شده است و متباقی موجود است.

رئیس ریاست زراعت و مالداري بیان داشت که: ۱۰۰۰ متریک تن گندم در گدام‌های زراعت ذخیره داشته که در موقع حالات اضطرار از آن استفاده خواهد شد. تعداد ۴ قلم مواد خوراکی نیز موجود می‌باشد که به آسیب دیده‌گان کمک خواهد شد. نماینده آمریت فواید عامه در پلان کاری خود ۴۹۳ کیلومتر سرک در فصل سرمای زمستان شاهراه عمومی را از برف، پاک کاری خواهد نمود.

مؤسسه افغان اید پروژه‌های پول در برابر کار را داشته که برای ۱۰۰۰ نفر فی نفر مزد ۲۵۰ افغانی در نظر گرفته است که در منطقه شویج و لفراه و سایر مناطق ولایت غور به غیر از مرکز ولایت تطبیق خواهد نمود. وی گفت گندم بذری برای ۵۵۰ نفر دهقان فی نفر یک بوجی گندم، فیصد قیمت فی بوجی با ریاست زراعت مشوره صورت خواهد گرفت، و همچنان در موقع حالات اضطرار کت‌های صحتی برای بیوه‌زنان در جریان ترینینگ‌ها توزیع خواهد نمود. دفتر ورلدویژن مواد غذایی برای ۲۳۱۶۹ نفر که ۷۰۰ متریک تن مواد خوراکی را و کت‌های مکتب (سکول کت) برای شاگردان مکاتب معارف توزیع خواهد نمود.

دراخیر رئیس شورای ولایتی از عدم اشتراک بعضی از مؤسسات و اداراتی که عضویت کمیته اضطرار را دارند ابراز نگرانی کرد و گفت: که هیچ نوع کمک و هم‌کاری با آسیب دیده‌گان نداشته و حتی در جلسات کمیته پاسخ به حالات اضطرار اشتراک نمی‌کنند در برابر قانون و مردم بی تفاوت هستند.

کمک‌های مؤسسات و ادارات دولتی مخصوصاً مؤسسه افغان اید، ریاست صحت عام، ریاست زراعت و مالرداری را خوب خوانده؛ اما مشکلات حوادث طبیعی و ف صل سرمای زمستان و صعب العبور و یخبندان راه‌های مواصلاتی در ولایت غور ناکافی خوانده از رؤسای ادارات دولتی و مؤسسات همکار در بیشتر سازی کمک‌های شان در کمیته پاسخ به حالات اضطرار تأکید ورزید.

جلسه با ولسوالان شهرک، ساغر و تولک بخاطر حل منازعات قومی در شورای ولایتی

غور

بخاطر حل مشکلات امنیتی و منازعات قومی بین اقوام چشتی و پهلوان در حالیکه ولسوالان، تولک، ساغر، شهرک و اعضای شورای ولایتی نیز حضور داشتند؛ تحت ریاست مولوی رمضان آخوندزاده رئیس شورای ولایتی در مقر آن شورا دایر گردید: ابتدا جلسه باتلاوت قرآن کریم آغاز و مولوی رمضان آخوندزاده رئیس شورای ولایتی تشریف آوری ولسوالان را به شورای ولایتی که خانه ملت است خیر مقدم و خوش آمدید گفت و افزود: صلح و آشتی نیاز مبرم و اساسی مردم بوده ازین قدم نیک‌تان که بخاطر حل منازعات بین اقوام خویش برمی‌دارید

شورای ولایتی ازین اقدام نیک تان حمایت نموده و بیش ازین شورای ولایتی در حل منازعات بین اقوام نقش اساسی داشته که چندی قبل ما شاهد در آغوش گرفتن اقوام زی‌رضا و تیمنی بودیم که این همه فعالیت‌های نماینده‌گان شما مردم و کمیته عالی صلح بوده است که به همکاری مقام ولایت و شما بزرگواران یک‌دیگر را به آغوش صمیمیت گرفته در فضای صلح و همزیستی زنده‌گی دارند. ما آرزو مندیم که صلح و آشتی همیشه در بین اقوام مختلف چون شما جریان داشته تا امنیت تامین باشد. طوریکه در جریان قرار دارید مخالفت‌های ذات‌البینی بین اقوام مختلف در غور باعث شده زمینه پیشرفت و ترقی مساعد نگردد و بار دیگر شورای ولایتی و نماینده‌گان شما ازین اقدام نیک تان حمایت نموده و در کنار تان خواهد بود. بعداً الحاج محسن خان به نمایندگی ولسوالی شهرک صحبت نموده و از حمایت و پشتیبانی، پشت کار نماینده‌گان مردم درین شورا بخاطر حل منازعات قومی که این فعالیت شان در غور بی سابقه بوده قدر دانی نمود و افزود: اقوام چشتی و پهلوان تشنه صلح بوده و امروز به کمک و همکاری شما می‌خواهند به این امر خداوندی چنگ بزنند که بدون کمک و همکاری شورای ولایتی این امر تحقق نخواهد یافت که بی شک شورای ولایتی درین راستا مردم راهمکاری نموده تا در آینده در فضای صلح و ثبات زیست بدارند. متعاقباً ولسوالی ساغر طی صحبت خویش گفت: مردم غور در هر جا و در هر مکان خواهان صلح و آرامی هستند و حکومت نیز پلان‌های را در نقاط مختلف بخاطر تامین صلح و امنیت تطبیق نموده است و مردم نیز از روند صلح و مصالحه در بین اقوام غوری بی نهایت خرسند بوده و گروه‌ها از مردم امروز به پروسه صلح پیوست می‌شوند، چیزی که نهایت مهم و مردم به آن نیاز دارند امنیت است و درین اواخر در بعضی ولسوالی‌ها نا امنی‌ها دیده می‌شود اگر صلح و مصالحه در میان باشد امنیت تامین بوده و این خواست دیرینه مردم در امر تامین امنیت است. سپس ولسوال تولک: در ادامه این نشست صحبت نموده در رابطه به مشکلات امنیتی ولسوالی‌ها زمینه انتقال مواد معارف، جلوگیری حرکات مسلحانه افراد و اشخاص غیر مسئول، جلوگیری از اخازی‌های بی مورد توسط بعضی از اخلال‌گران، کمبود پرسونل پولیس در ولسوالی‌ها مشکلاتی بود که با رئیس و اعضای شورای ولایتی در میان گذاشت.

دراخیر بار دیگر مولوی رمضان آخوندزاده رئیس شورا ولایتی از تشریف آوری و در میان گذاشتن مشکلات شان با نماینده‌گان منتخب خویش قدردانی نمود و تاکید بر فعالیت صلح و همزیستی در ولسوالی‌ها شد و افزود: من طی پیشنهادی با مقام ولایت و کمیته عالی صلح درین رابطه صحبت نموده کمیسیون را جهت حل این موضوع تعیین میکنیم تا به خواسته‌های این دو قوم رسیده‌گی صورت گیرد.

جلسه هماهنگی با مؤسسات

جلسه هماهنگی مؤسسات غیر دولتی تحت ریاست مولوی رمضان آخوندزاده رئیس شورای ولایتی و دیگر اعضای شورا با اشتراک نماینده‌گان مؤسسات غیر دولتی حضور داشتند در مقر ریاست شورای ولایتی برگزار گردید. ابتداء این جلسه با تلاوت آیات قرآن عظیم الشان آغاز، بعداً طبق آجندای ترتیب شده مؤسسات اشتراک‌کننده هر کدام بالنوبه گزارشات خویش را ارائه داشتند که مؤسسه "آ سی تی دی

گفت: تمام مراکز صحتی تحت پوشش "آ سی تی دی" فعال هستند به تمام مراکز صحتی عرضه ادویه برای مدت شش ماه توزیع گردیده است، برای تمام مراکز صحتی محروقات زمستانی خریداری گردیده که به زود ترین فرصت در کلینیک‌ها فرستاده می‌شود به تمام مراکز صحتی کیت‌های ادویه عاجل سپلای گردیده تادر و قوع امراض عاجل موسمی از آن استفاده گردد، ۱۵ نفر از ولسوالی‌های دولینه، شهرک، ساغر، تیوره و پسابند درمورد امراض معمول زمستانی ترینینگ دیده اند که این اشخاص هر هفته راپور صحت را به دفتر "آ سی تی دی" می‌دهد و در صورت بروز امراض راپور دقیق به دفتر ارایه می‌نمایند و برای این اشخاص یک کیت واقعات عاجل داده شده که درموقع ضرورت از آن استفاده می‌نمایند، "۲ سب سنتر" در لفراه ایجاد گردیده و سه عراده "فلانکوچ امبولانس" برای مراکز صحتی، شوپج، چهارسده و تیوره خریداری گردیده و دو نفر قابله نیز به ولسوالی تیوره و دولینه استخدام گردیده است .

بعداً نماینده مؤسسه افغان اید گفت: مؤسسه افغان اید در "شش ولسوالی" حضور فیزیکی داشته و دفاتر ساحوی آن همیشه فعال می‌باشد. که در ولسوالی دولت‌یار، دولینه، چهارسده، شهرک، لعل و سرچنگل و مرکز چغچران پروژه همبستگی ملی را دوباره با شوراها قرار داد نموده که درین شوراها کارمند استخدام گردیده پروگرام توزیع گندم بذری اصلاح شده جریان دارد و شوراها محلی را حمایت قانونی نموده است و پروژه دیگری که تازه به فعالیت آغاز خواهد کرد پروژه معرفی نهادهای محلی دولتی و غیر دولتی بخاطر تقویه انکشاف در ولسوالی‌ها می‌باشد که کار آن عنقریب آغاز میگردد. متعاقباً مؤسسه ورلدویژن گزارش خود را ارائه داشت و گفت: ورلدویژن در "دوبخش فعالیت می‌نماید" که تعلیم و تربیه و صحت می‌باشد، که دربخش تعلیم و تربیه کورس‌های آموزش برای معلمین و توزیع مواد تشویقی برای شاگردان مکاتب را دارد، و دربخش صحت، تربیه قابله‌ها بوده که این پروژه نیز درحال ختم شدن است. سپس مؤسسات "آسی اف"، سی آر اس و مؤسسه گلوبل پارتنرز نیز از اشتراک کننده‌گان این نشست بودند که هر کدام فعالیت و پلان‌های کاری خویش را به استماع اعضای این جلسه رسانیده که هر کدام دربخش‌های مختلف فعالیت داشتند بعداً اعضای شورای ولایتی و اشتراک کننده‌گان درجلسه پیشنهادات و نظریات خویش را ارائه داشتند که نواقص و مشکلات در راستای فعالیت‌های مؤسسات وجود داشته برجسته ساخته تاکید نمودند تا برای حل مشکلات مردم بخصوص درعرضه خدمات صحتی و تهیه ادویه در مراکز صحتی در فصل زمستان سعی و تلاش نمایند نورمحمد یعقوبی نماینده مقام ولایت نیز پیرامون موضوع صحبت نموده ضمن انتقاد شدید به مؤسسات که در بخش صحت فعالیت دارند گفت: سقف معین ادویه در کلینیک‌ها وجود ندارد، پروژه‌های مؤسسات بدون هماهنگی با ادارات دولتی صورت می‌گیرد که درآینده امید داریم به این نکات ازسوی مؤسسات همکار توجه صورت گیرد.

دراخیر مولوی رمضان آخوندزاده رئیس شورای ولایتی جلسه را جمع بندی نموده گفت: پروژه‌های که تحت کار است مایه امید واری مردم بوده که برای اقتصاد مردم کمک می‌نماید، و دو موضوع که واقعا مردم به مشکل مواجه اند، اقتصاد ضعیف، فقر و بیکاری بوده و بعضی پروژه‌ها در راستای اقتصاد و زنده‌گی مردم موثر است. و مؤسسه ورلدویژه که دوپروژه را که تطبیق می‌نماید واقعا به نفع مردم بوده و تاکنون پروژه‌های این مؤسسه موفق بوده است. مؤسسه آسی تی دی درسال گذشته به مشکلات زیادی مواجه گردیده بود. و امید داریم که درطی سال جاری آماده‌گی‌های لازم را جهت عرضه خدمات صحتی درفصل زمستان روی دست گرفته باشد.

واینکه سه عراده امبولانس را در کلینیک‌ها ارسال می‌نمایند خبری خوب است و همچنان مؤسسه گلوبل پروگرام‌های خوب دارد بخصوص کورسهای دربخش ناشنویان است امید است این کورس درآینده نیز ادامه داشته باشد که این یک گپ نو و تازه در ولایت غور است.

مؤسسه آسی اف پروگرام‌های که داشت دربخش آب رسانی، توزیع مواد غذایی و غیر غذائی سی آر اس دربخش تعلیم و تربیه، ارتقاع معلمین و ایجاد کتابخانه کار خوب بوده که همه به نفع مردم است. در اخیر بار دیگر رئیس شورای ولایتی از اشتراک کننده‌ها اظهار قدر دانی نموده و بر روند گسترش پروژه‌های عام المنفعه تاکید ورزیدند.

گزارش هیئت اعزامی شورای ولایتی از ولسوالی لعل و سر جنگل ولایت غور

هدف سفر: بررسی مشکلات مردم و جمع آوری آن، نظارت از بعضی پروژه‌های انکشافی و تشریح وظایف ومسئولیت‌های شورای ولایتی و آگاهی دهی مردم از کارکرد حکومت بوده است. اعضای هیئت اعزامی شورای ولایتی: محمد صادق یوسفی، عبدالقدیر رسولی، حبیب الله هاشمی و محمد ناصر جهانزیب.

هیئت شورای ولایتی پس از ورود به ولسوالی لعل و سر جنگل ابتدا با سرپرست ولسوالی الحاج احمد حسین "دانشیار" ملاقات و صحبت نموده و روی مشکلات، بازسازی، امنیت و حکومت‌داری خوب در ولسوالی لعل و سر جنگل

سخن گفتند. آقای دانشیار وضعیت امنیتی و حکومت داری خوب را توصیف نموده و نقش مردم رادر تأمین امنیت بر جسته خواند.

جلسه اول با اهالی و مردم کرمان. سپس اعضای شورای ولایتی به ساحه کرمان ولسوالی لعل و سر جنگل سفر نموده، در مرکز کرمان و در داخل محوطه لیسه نسوان "فاطمه الزهرا" در حال که علماء، معلمین، رؤسای شوراهای انکشافی، جوانان و متنفذین محل از نقاط دور و نزدیک اجتماع کرده بودند، جلسه بزرگ مردمی را بر گذار نمود.

در این جلسه با مردم، ابتدا عبدالقدیر رسولی و حبیب الله "هاشمی" بالنوبه راجع به مشکلات مردم، وظایف شورای ولایتی و هدف از سفر هیئت شورای ولایتی را توضیحات لازمه ارایه نموده و از حضور مردم به دعوت وکلای شورای ولایتی در این جلسه تشکر نمودند.

سپس محمد صادق "یوسفی" نیز به برخی از دست آورد های شورای ولایتی در بخش باز سازی، مشوره دهی به حکومت و نظارت از اعمال حکومت اشاره نموده وگفت: ما امروز آمدم تا بیشتر از زبان خود شما بشنویم که چه مشکلات و نیاز مندی‌ها در مناطق شما وجود دارد.

بعدا، سیدعارف مدیر لیسه نسوان به نمایندگی از مردم از شواری ولایتی غور تشکری نموده و به مشکلات مردم اشاره نموده و موارد ذیل را از جمله مشکلات در فرا روی مردم عنوان نمود: دولیسه که در بازار کرمان موقعیت دارد که دچار مشکلات مثل نبود تعمیر و کمبود معلم بشکل نمونه می‌گویم لیسه نسوان ۱۳ شعبه درسی دارد که شش نفر معلم دارد و مکاتب خارزوری یک خیمه هم ندارد و از مناطق دور دست بفاصله ۳-۴ ساعت راه است که یک شاگرد درمکتب میاید امید واریم که مکاتب تازه تاسس احداث شود. مردم کرمان نهایت فقیر است و فقر عامل شده که دست به مهاجرت های دسته جمعی زده اند و عامل آن نبود زراعت و مالداری است. بازسازی بهیج گونه صورت نگرفته است از قبیل سرک، پل، پلچک، چاه وغیره. کمک‌های مؤسسات خیریه تاکنون در کرمان صورت نگرفته است.

در صورت موقعیت و تراکم نفوس که در کلنیک کرمان وجود دارد مواد بهداشتی بسیار کم است. نبود برق و وسایل برق رسانی. عدم همکاری دولت با کوپراتیف ها. کمبود مکاتب نظر به دور دستی مناطق که مکاتب تازه تاسس به مناسبت دوری ایجاد شود. سرک عمومی تکه تکه باقی مانده. و در اثنای آب خیزی ها عبور و مرور شاگردان مکاتب و عابرین از نبود پل در مسیر های جمعیت مردم دچار مشکلات است.

سپس رؤسای شوراهای انکشافی، علماء، حاضرین هر کدام مشکلات محیط شان را مطرح و سوالها و اعتراضات شان را بیان کردند که از جانب وکلای شورای ولایتی به سوالات مردم پاسخ ارایه شده و بعض مشکلات موجود در آن ساحه در حضور مردم وعده همکاری برای راه حل آنها سپرده شد. جلسه دوم شورای ولایتی، با مردم در مرکز ولسوالی لعل بر گزار شد. در این جلسه که در حدود دو ساعت طول کشید، اراکین دولتی، اهل معارف، فعالان فرهنگی، بزرگان قوم، اعضای شوراهای انکشافی، معلمین و اقشار مختلف از مردم اعم از ذکور و اناث حضور به هم رسانده بود.

پس از صحبت ابتدایی توسط محمد صادق "یوسفی" به اساس نظر اکثریت حاضر در جلسه تمام اشتراک کننده ها به شش گروپ مشورتی تنظیم شده و نظریات مردم ولسوالی لعل و سر جنگل رادر شش بخش تحریری به اعضای شورای ولایتی غرض رسیدگی به آن، تقدیم نمودند. موضوعات انتخاب شده عبارت بود از:

۱ حکومت داری خوب، حاکمیت قانون و امنیت ۲ - حقوق بشر، حقوق زنان و جامعه مدنی ۳ - زراعت و مالداری ۴ - معارف ۵ - صحت ۶ - باز سازی و انکشاف.

جلسه سوم با مردم منطقه قزل جلسه سوم شورای ولایتی، در منطقه قزل ولسوالی لعل و سر جنگل بود. اعضای شورای ولایتی در این جلسه که حدود سه ساعت به طول انجامید، با علماء، جوانان، معلمین، متنفذین قومی، روسا و اعضای شوراهای انکشافی و مردم قریه جات مختلف پائین لعل و اطراف قزل دید و بازدید و صحبت نمودند. ابتدا عبدالقدیر رسولی در باره وظایف شورای ولایتی و حقوق مردم بالای وکلای شان و فعالیت های وکلای شورای ولایتی صحبت نموده و سپس حبیب الله "هاشمی" با تأکید بر اینکه مردم حق دارند تا از کار کرد وکلای شان جويا شوند، ولسوالی لعل و سر جنگل را از نظر امنیت خوب خواند و وعده سپرد که شورای ولایتی متحدانه در جهت حل مشکلات مردم تلاش می کند. محمد صادق "یوسفی"، نیز با تأکید بر کار کرد های شورای ولایتی وعده سپرد که مشکلات شما را به حکومت رسانیده و از اعمال حکومت در برابر مردم نظارت جدی صورت خواهد گرفت. بعداً: مردم ساحه قزل، معلمین و شاگردان به تفصیل روی مشکلات آن ساحه صحبت نمودند.

نظارت از پروژه های انکشافی در این سفر علاوه بر بازدید از مردم و استماع مشکلات آنان، اعضای شورای ولایتی در محفل تجلیل از مقام استاد "آقابزرگ کرمانی" یکی از شخصیت های بزرگ علمی و دینی ولسوالی لعل و سر جنگل اشتراک نمودند و پیام تسلیت شورای ولایتی به مناسبت رحلت آن عالم جلیل القدر نیز توسط آقای رسولی قرائت شد.

علاوئاً از پروژه های کلنیک کرمان که در حال کار و ترمیم شدن است و نیز از پُل کرمان که چند سال است نیمه کاره مانده و از مکتب قزل که حدود شش سال است نیمه کاره و بی سر نوشت مانده، نظارت نمودند.

بازدید هیئت نظارت و ارزیابی شورای ولایتی غور از ولسوالی چهار سده

شورای ولایتی یک نهاد مردمی بوده که طبق طرزالعمل و قوانین شوراهای ولایتی در حل منازعات مردمی، نظارت و کنترل از منابع مالی، کارکرد ادارات و موسسات، و نظارت از پروژه های انکشافی ولایتی نقش به سزائی داشته و پل ارتباطی بین ملت و دولت میباشد و بنا بر تطبیق لایحه وظایف همیشه از ولسوالی ها قرا و قصبات باز دید مینمایند

تیم نظارتی شورای ولایتی با رهبری محترم الحاج غلام یحی راجی در طی یک سفر پنج روزه از ولسوالی چهار سده بازدید نموده و پروژه های مختلفه از قبیل اعمار مکاتب، سربند ها، پل، پلچک، سرک، وضعیت مکاتب و کلینیک ها نظارت نمودند. ضمناً جلسات استماع عامه، بحث های گروهی را با مردم و ولسوال منطقه دایر نموده و روی موارد امنیت، بازسازی و اوضاع اجتماعی و سیاسی صحبت نمودند. در جلسه مردم محل خواهان افزایش پروژه های انکشافی و زیر بنای شده و از شورای ولایتی خواستند تا مشکلات ایشان را به مراجع مربوطه برسانند. قابل یاد آوری است که شورای ولایتی در طی چند سال اخیر بنا بر ملحوظات امنیتی از ولسوالی چهار سده بازدید ننموده بود که با انجام این سفر یکبار دیگر مردم امید وار شده و از شورای ولایتی بخاطر زحمات ایشان قدردانی نمودند

باز دید از ولسوالی دولینه

حسب پلان و تقسیم اوقات دست داشته اعضای شورای ولایتی غور بنا بر ضرورت به ولسوالی دولینه سفر نموده و از بسا پروژه های انکشافی نظارت و ارزیابی به عمل آوردند و مجالس متعدد را با متنفذین قوم ، موسفیدان، علما و مردم محل برگزار کرده و در تمام عرصه های مورد نیاز بحث و مباحثه نموده و از چندین پروژه های عام المنفعه: تعمیر دارالعلوم، تعمیر لیسه عالی دولینه، پل، پلچکها و کلینیک صحتی ولسوالی نظارت و ارزیابی نمودند. در جلسه مردمی ، عدم ارایه خدمات صحتی از طریق موسسه همکار ای سی تی دی. کمبود مواد درسی و معلمین مسلکی در مکاتب، نبود داکتران و قابله های مسلکی در کلینیک، موجودیت فقر و گرسنگی از جمله مشکلات اساسی عنوان شد . مردم محل ایجاد پوسته های امنیتی در مسیر شاهرا دولینه الی هرات را مفید دانسته و خواستار اصلاح امور از حکومت محلی گردیدند. سفر اعضای شورای ولایتی باعث افزایش روحیه مردم گردیده و گام مثبت بسوی حکومتداری خوب پنداشته میشود

باز دید از ولسوالی شهرک

وکلاي منتخب مردم در شورای ولایتی غور بر اساس پیشنهاد مردم و اعضای شورا های انکشافی ولسوالیها به ولسوالی شهرک سفر نموده و از پروژه های عام المنفعه باز دید به عمل آوردند . درین سفر وکلا چگونگی ساخت و ساز پروژه های انکشافی با در نظر داشت کیفیت آن را ارزیابی نموده و به تطبیق کننده های پروژه ها توصیه های لازم نمودند. بر علاوه جلسات جداگانه را با سران قوم، مردم محل و مسئولین ولسوالی دایر نموده و روی موضوعات امنیتی، انکشافی، اقتصادی و سیاسی بحث و مباحثه نمودند. هیئت اعزام شده شورای ولایتی ، تیم را متشکل از ادارات دولتی، شورای انکشافی، مردم محل ایجاد نموده تا تمام مشکلات ولسوالی در بخش های مختلفه را جمع آوری نموده و به حکومت محلی بسپارند تا برویت آن دادخواهی صورت گیرد. تیم نظارتی شورای ولایتی مصمم شد تا با سکتور های مربوطه جلسات را دایر نموده و روی مشکلات ولسوالی صحبت نمایند.

گزارش پاسخگویی حکومت در برابر مردم

جلسه‌ی پاسخگویی حکومت در برابر مردم از طرف شورای ولایتی غور در سالون کنفرانس‌های شهرداری، در حالیکه سیدانور رحمتی والی غور رئیس و اعضای شورای ولایتی، روسای ادارات دولتی، بزرگان، متنفذین قومی، علماً، اصناف شهر،

جامعه‌ی مدنی و جوانان حضور داشتند، برگزار گردید. در این جلسه که ریاست‌های مخابرات تکنولوژی معلوماتی و ریاست عدلیه گزارش می‌دادند. ابتدا جلسه با تلاوت آیات کلام الله مجید آغاز بعداً سیدانور رحمتی والی غور طی صحبت مقدماتی از شورای ولایتی غور دربر گذاری چنین محافل اظهار قدردانی نموده شورای ولایتی را یک نهاد مردمی خواند، و افزود شورای ولایتی غور یک نهاد مردمی و نمایندگان ملت حق دارند که از کارکردهای ادارات دولتی نظارت نمایند و در زمینه همکاری ادارات امر حتمی است. والی غور کارکردهای شورای ولایتی را فال نیک گرفت و گفت: ماباید از کارکرد و فعالیت‌های شورای ولایتی تقدیر نمایم و همکار خوب ودایمی برای نمایندگان مردم باشیم. والی غور در گزارش دهی روی سه اصل عمده تاکید کرد. اول: اطلاع دهی دقیق و شفاف. دوم: بیان چالش‌ها و مشکلات. سوم: ارزیابی دقیق درختم گزارش‌دهی عنوان کرد. والی غور روسای ادارات دولتی را به رعایت وقت، اشتراک در جلسات مقام ولایت و شورای ولایتی در زمان معین آن توصیه کرد و از همه ادارات دولتی خواست تا در خدمت مردم بوده و موضوعاتی که از طرف شورا مطالبه می‌گردد، معلومات ارایه نماید و در صورت کدام گزارش از شورای ولایتی مبنی بر سهل انگاری و بی توجهی ادارات دولتی در برابر مردم و در برابر شورای ولایتی دریافت نمایم خود را متعهد به اجراءات می‌دانم.

بعداً مولوی رمضان آخوندزاده رئیس شورای ولایتی غور ضمن قدردانی از اشتراک والی و مهمانان گفت: شورای ولایتی به عنوان یک نهاد مردمی و تامین کننده‌ی رابطه بین ملت و دولت سعی می‌کند تا از طریق برگزاری جلسات استماع عامه فعالیت‌ها و کارکردهای ادارات دولتی را به سمع مردم، رسانه‌ها، جامعه‌ی مدنی و فرهنگیان برساند و رابطه‌ی محکمی را بین مردم و حکومت تامین نماید.

شورای ولایتی غور به عنوان مظهر اراده‌ی مردم بخاطر تامین ارتباط میان دولت و ملت تلاش می‌نماید تا با پاسخ‌گو سازی و مسئولیت‌پذیری مسئولین ادارات دولتی گام مثبت را در جهت تامین جلسات حمایت و همکاری مردم نسبت به دولت بردارد رئیس شورای ولایتی افزود: هدف از برگزاری جلسات استماع عامه این است؛ تا از یک طرف ادارات دولتی قادر به ارایه‌ی فعالیت‌ها و پاسخگویی کارشان باشند و از جانب دیگر رسانه‌ها، نهادهای مدنی و همه اقشار جامعه بتوانند سوالات، پیشنهادات و مشکلات شان را از نزدیک با مسئولین مطرح سازند. رئیس شورای ولایتی گفت: بدون شک یکی از مسایل مهم و اساسی که در تامین رابطه میان ملت و دولت نقش دارد فعالیت‌های مثبت و اثر گذار حکومت است به هر اندازه که ادارات دولتی مطابق خواسته‌های مشروع مردم و قانون عمل نمایند باعث بی‌اعتمادی مردم نسبت به حکومت می‌شود. امروز بیش از هر خبر دیگر نیاز به همکاری مردم است. باید به اداره و خواسته‌های مشروع مردم ارج گذاشته شود، حکومت که به مردم ارزش قایل نیست و همیشه فرمان و حکم صادر می‌کند نیازها و مشکلات قانونی مردم را در نظر نمی‌گیرد. نه تنها باعث سقوط خودشان می‌شود بلکه باعث عقده‌مندی مردم علیه نظام می‌گردند. رئیس شورای ولایتی علاوه کرد که مسئولیت تامین امنیت بدوش نهادهای امنیتی است؛ اما مسئولیت غیر مستقیم آن سکتگی به اجراءات و عملکرد خوب و سالم ادارات دولتی دارد.

نگری در محیط زیست

حاجره وکیلی عضو شورا

قراریکه معلومات نشان می‌دهد در گذشته‌های دور و در زمان‌های حکومت‌های شاهی؛ در کشور ما تشکیلات و ارگان‌های محیط زیست وجود نداشته اکنون در مراکز هر ولایت وسعت پیدا کرده است. نفوس شهرها ازدیاد یافته خواسته یا نخواستہ از آن حیث هم تردد یافته وسایط زیادشده، فضای شهر بیشتر آلوده می‌گردد، که در صحت شهروندان تاثیر منفی بجا می‌گذارد.

بنائاً ضرورت است که باید ریاست‌ها و پرسونل تشکیل یابد که آنها به سهم خود وظایف پاک سازی شهر را از ناحیه‌های مختلف به‌عهده بگیرند. گرچه ولایت غور به اندازه ولایت‌های دیگر شهروندان آن تراکم ندارد. عدم وجود ضرورت خانه‌ها در کنج و کنار شهر خصوصاً در کنار دریای هریرود برخی جاهای دیگر یا مانند جوی‌چه‌های بین شهر ناپاکی‌های که به صحت همشریان مضر است زیاد به‌مشاهده می‌رسد. از طرف دیگر لازم است که در مرکز ولایت ساحات سبز و تفریح‌گاه‌های موجود باشد که تا حدودی آب و هوا گوارا را در شهر مساعد کنند. هم‌چنان در برخی جاهای وسیع‌تر و یا در پیش روی خانه‌های مردم نهال‌های بخاطر تولید هوای صاف غرس گردد آن هم در سلامتی و صحت یابی مردم محیط موثر واقع می‌گردد. گرچه در این راستاها تا حدودی تلاش صورت گرفته؛ ولی تنها در بعضی جاها نهال شانی نموده اند، مگر در آبیاری آن توجه نشده که بالاخره نهال‌های غرس شده خشک مانده و زحمات آن‌ها به هدر می‌رود. از طرف دیگر در شهر و مرکز ولایت آب صحتی آشامیدنی نیز مفقود است هرگاه ریاست‌های محترم محیط زیست و شهرداری در رفع این مشکل چاره اندیشی نمایند آن هم یک نوع خدمت شایانی برای مردم به حساب می‌آید. در مورد داخل شهر به چنین عملیاتی ممکن فضای مناسبی بوجود آید؛ اما طوری که ملاحظه می‌شود در کوه‌پایه‌های وسیع غور در این اواخر مشکلات پدید آمده که تاثیرات مثبتی سابق خود را از دست داده است مگر رفع مشکلات صفایی آن از عهده ریاست‌های محیط زیست خارج به نظر می‌رسد و اینکه دشت‌ها، کوه‌های غور در پنجاه سال قبل به حدی سرسبز و شاداب بود و به حدی علوفه و چراگاه‌ها داشت که تمام کوچی‌های مال‌دار ولایات بزرگ کشور در بهاران از ولایات چون: بلخ، سرپل، شبرغان، فاریاب، بادغیس، هرات، نیمروز، فراه، هلمند، قندهار، ارزگان و حتا از ولایات جنوبی بخاطر چراگاه‌ها و مواشی ملیونی خود در دو کوه مشهور سفیدکوه و سیاه کوه در شاخه‌های بزرگ آن‌ها که پر از آب و علف بود با پوست و استخوان تجمع می‌ورزیدند. بعد از چهار یا پنج ماه مواشی ملیونی شان میلیون‌ها تن گوشت و چربی بر داشته در وطن‌های خود عودت می‌نمودند؛ اما آن اوضاع شادافزا و روح افزا فعلاً به شکل عجیب تغییر کرده که آینده ناگوار دارد؛ زیرا نفوس غور سخت کثرت پیدا کرده از ناحیه ترکم نفوس به‌زمین زراعتی ضرورت دارد بنائاً کوه‌های غور که همه و یا اکثر خاکی است. سابق همه مملو از گیاه‌های سبز و علوفه بود. بوته و خاشاک آن و درختان جنگلات کوهی اراضی را بسان جامه‌های برتن پوشیده داشت. اکنون این همه زمین‌های سرسبز و دارای علوفه زیاد در کوه‌ها از حیث ضرورت مردم در زراعت به زمین‌های زراعتی تبدیل یافته و بوته‌ها و بعضی خاشاک دیگر نیز مدرک سوخت زمستانی شان از زمین‌ها برچیده شده و به مصرف رسیده، دیگر هم برای مال‌داران کوچی چراگاه‌ها باقی نمانده، هم زمین‌ها از آن جامه‌های طبیعی خود عریان مانده، مردم کوچی بنا به سنت‌های گذشته خود اگرچه کمتر در کوه‌پایه‌های غور می‌آیند. صفحه بعدی.....

مواشی آنها لاجرم در بالای زمین‌های زراعتی گردش دادند از یک طرف علف خود را که پیدا نمی‌توانند و از جانب خاک‌های زمین‌های مذکور از انگشت پا‌های مواشی به اندازه آرو نرم می‌گردد آنگاه برای ربودن این خاک‌ها از کوه‌ها دشمن طبیعی پیدا می‌شود یکی بادها خصوصاً بادهای طوفانی که هزارها تن خاک‌های نرم را از کوه برداشته در چقوری‌ها و کندها می‌اندازد و دوم زمانیکه باران‌های موسومی فرا می‌رسد خصوصاً در بعضی اوقات که باران‌های طوفانی صورت می‌گیرد این خاک‌ها را در حدود هزارها تن از زمین برداشته با خاک‌های که از طرف بادها به چقوری‌ها ذخیره شده یک جا نموده می‌برند تا به دریاچه‌ها و دریا‌های مشهور غور می‌رسانند و دریاچه و دریا‌های غور نیز آن خاک‌های حاصل خیز و زر خالص را حمل نموده در کشورهای همجوار رایگان صادر می‌نمایند. چون در سابق که کوه پایه‌های غور علفه و خاشاک زیاد داشت زمین‌ها همه سرسبز بود ریشه‌های آن‌ها همه گیاه‌های خاک‌های کوه‌ها را در جنگل محکم داشت بر علاوه اینکه خاک‌ها را در باران نمی‌دادند بلکه هنوز باران را در چنگ گرفته و در ریشه‌های و شاخه‌های خود جذب می‌نمودند بنا برآن از باد و باران در خاک‌های کوه پایه‌های غور گزند نمی‌رسید. بنا برآن از ناحیه مشکلات یاد شده نزدیک است که کوه‌های زر خیز غور که روزی یگانه منبع فراوان چراگاه‌های مردم وطن و کوچی‌ها بود از خاک‌های حاصل خیز و کیمیاوی به ریگزارها و ریگستان‌ها مبدل گردد که خیلی مایه تاثیر و نا عاقبت اندیش است. به عقیده نویسنده این مضمون باز سازی و صفاکاری و رفع مشکلات عاید کنونی کوه پایه‌های غور این خواهد بود که زمامداران کشور به چاره جویی این مشکلات توجه نمایند. اولاً طوریکه به همه معلوم است دریاچه‌ها و دو دریای بزرگ غور در محدوده غور به حدود دو هزار کیلومتر سیلان دارند باید بالای این دریاها بندهای آب گردان اعمار شود که طبیعی از آن بندها ما هم در روشنی غور و حتا در ولایت همجوار نفع می‌رسد و هم دربخش‌های دگر استفاده صورت می‌گیرد که در معضله بزرگ مرفوع می‌شود یکی این که مردم دیگر در کندن بوته‌های کوهی اقدام نمی‌نمایند که بوته بازهم در پهلولی خود سبزی‌های را نمو می‌دهند روی هم رفته کوه‌های غور شکوه و سرسبزی گذشته‌های خود را باز میابد و خاک‌های مربوط را نیز در چنگ گرفته در بادو باران نمی‌دهند و از جانب دگر از آب‌های ذخیره در زمین‌های زراعتی استفاده خواهد شد و صدها فایده دیگر. مشکل دیگر که ازدیاد نفوس غور است هرگاه دولت برای این مردم از زمین‌های دولتی کشور طبق مقررات و قوانین موضوعه زمین توزیع نماید این هم در حفظ علفها و مالچرها کوه پایه‌ها تاثیرات مثبتی به جا می‌گذارد و اگر در چاره جویی و رفع مشکلات فعلی غور توجه صورت نگیرد؛ آینده مردم غور فاجعه بار خواهد بود، و از جانبی دیگر کوه‌های ولایت غور به نحویکه یاد شده از استفاده باز می‌ماند و مشکل بر مشکل می‌افزاید. در خاتمه صحت و سرسبزی و سربلندی مردم بخون خفته‌ی افغانستان عزیز را با دو دست دعا از بارگاه رب العزت خواهانم.

رابطه‌ی روشنفکر با سنت و فرهنگ

محمد حکیم پور

یکی از موارد مهمی که در سرنوشت و مقدرات زنده‌گی اجتماعی، نقش ویژه‌ای را داشته و در روند تکامل و انکشاف سیاسی، اجتماعی و اقتصادی، اثرات مثبت و یا منفی‌ای را به جای مانده است؛ همانا جایگاه سنت و فرهنگ است. سنت و فرهنگ، در عین همزیستی و همیاری باهم، هر کدام به گونه‌ای راه و رسم زنده‌گی جوامع بشری به خصوص را منعکس ساخته، از نظر حمل معانی و باورهای اجتماعی همگون و مترادف هم نیستند.

سنت در حقیقت راه، روش، سیرت، طریقه و عادات خاصی است که در کردار و گفتار مردمان قلمرو معینی رایج و حاکم است، که این راه و روش به خصوص یا منشأ دینی دارد، یا منشأ اجتماعی. یعنی راه و روش است که یا از پیامبران و پیشوایان دینی به جای مانده و یا اصول و روشی است برخاسته از زنده‌گی اجتماعی مردمان حوزه خاصی که آنها را به هم پیوند زده در روان و اعمال روز مره آنان مسلط گردیده و به حیث یک روش عمومی در میان شان پذیرفته شده است. اما فرهنگ، در عین در برداشتن سنت؛ مفهومی است غنماند و بازتاب دهنده با معانی بلند. فرهنگ نشانه علم و دانش و خرد و ادب و بزرگی است. و از نظر فلاسفه، فرهنگ، رسیدن به اوج پرورده‌گی روانی و یا گسترش هر چیز شایان عرضه است. و به سخن دیگر، فرهنگ بالا کشیدن و به کار گرفتن استعداد های درونی فرد و اجتماع انسانی می باشد. پس فرهنگ، مجموعه‌ای از سنت‌ها، عقاید، راه و روش‌ها، مهارت‌ها و ارزش‌های پسندیده‌ای است که بر رفتار و کردار مردمان یک جامعه حاکمیت دارد.

همانگونه، که سنت برخاسته از جایگاه دینی، تاریخی و محلی می تواند باشد؛ فرهنگ نیز می تواند یا منشأ دینی داشته یا ملی یا تاریخی و یا به گونه تهاجمی وارد جامعه و جغرافیای معینی گردیده و به مرور زمان به فرهنگ عموم ملی مبدل گردیده باشد که نمونه بارز این مدعای ما (یعنی فرهنگ مهاجم) فرهنگ های غربی که در کشور های شرق امروزی که تحت نام کشور های اسلامی نامیده می شوند؛ هم جز فرهنگ اصلی آنان را تشکیل می دهد و هم جز جدایی ناپذیر فرهنگ ملی این کشور ها گردید. اما آنچه که در اینجا مورد بحث ما است، رابطه روشنفکر با سنت و فرهنگ است. رسالت مهم روشنفکران یک جامعه اینست که رابطه خویش را با سنت و فرهنگ جامعه خویش دانسته، از حساسیت‌ها و نرمش پذیری‌های سنت و فرهنگ خویش آگاهی داشته، جایگاه خود را در جامعه و سنت و فرهنگی که او را فرا گرفته است، تشخیص بدهند.

تجارب غنماند و مدون بشری، در روند شکل‌گیری نگرش‌ها و دیدگاه‌های روشن‌فکرانه، نشان می‌دهد که، عدم دریافت و شناخت سنت و فرهنگ جامعه خویش و روی آوردن به سنت‌ها و فرهنگ‌های بیگانه، نه تنها موفقیت و مفیدیتی به بار نمی آورد، که در عین زمان فاجعه‌های خونینی را نیز سبب گردیده است.

بگونه مثال، بیگانگی با سنت‌های خودی و پیروی از بنیادهای فکری و آیدئولوژیکی که با فرهنگ و سنت جامعه مورد نظر هم‌خوانی و هماهنگی نداشته باشد، در جهت ساختار نظام سیاسی، دچار از هم گسیختگی گردیده؛ سرانجام بحران و فاجعه ملی را به بار می‌آورد؛ که نمونه بارز این مدعا، فاجعه خونین و بنیاد برافکنی است که طی چندین سال دامنگیر کشور ما افغانستان بود «وقتی از یک فرهنگ، شیوه‌ها و راه‌های سیاسی گوناگون می‌جوشند، همیشه آن فرهنگ واحد، آن سیاست‌های گوناگون را به هم می‌پیوندند.

ولی وارد کردن یک شیوه سیاسی، که در آن فرهنگ، ریشه ندارد، همیشه از راه های سیاسی که از آن فرهنگ روییده، بیگانه می ماند. همه احزاب و قوای سیاسی، باید در فرهنگ یک جامعه، ریشه داشته باشند، تا علی الرغم کثرت و تضاد، زمینه یگانگی و تفاهم داشته باشند.» آری! مادامیکه یک بینش و یک تفکر سیاسی، از متن خود یک فرهنگ (فرهنگ اصیل و بومی) بر بیاید آن به رشد و نموی خویش پردازد، و یا احزاب و گروه های سیاسی ای که با نیت انسان دوستانه، برای کسب پیروزی و تصاحب قدرت و حاکمیت سیاسی تلاش می ورزند، بر مبنای فرهنگ خودی بنا شوند، بدون هیچ شک و تردیدی همیاری و همگرایی آنان برای یک هدف مقدس و معین مردمی، ممکن و حتمی بوده و نتایج حاصله از آن یقیناً ثمر بخش، انسانی و جامعه پسند خواهد بود. و در غیر آن نتایجی را به بار خواهد آورد که ما شاهد آن، طی سه دهه اخیر در افغانستان و برخی از کشورهای دیگر منطقه بودیم.

از آنجاییکه هر دو تحول سیاسی بر بنیاد های فکری متضاد با سنت و فرهنگ جامعه افغانستان پیریزی گردیده بود، نه تنها به پیروزی نیانجامید، بلکه مسبب حوادث دلخراش و ویرانی های سنگین و فراموش ناشدنی گردیده، در فرجام به شکست منجر شد.

روشنفکران افغانستان (راست و چپ) طی نیم سده اخیر در نتیجه عدم دریا فت و شناخت فرهنگ و سنت خودی و متأثر گردیدن از آیدیولوژی ها و فرهنگ های متهاجم، دچار از هم گسیختگی و فروپاشی ذهنی و فکری گردیده، به جای رهنمونی جامعه در شاه راه ترقی انکشاف مادی و معنوی و همسویی با پیشرفت های جهانی، باعث بحران خونین و انحراف کشور به پرتگاه ویرانی شدند.

البته، این بحران ها و فاجعه های انسانی، ناشی از نازایی سنت و فرهنگ جامعه نبود، بلکه این نتیجه نازایی، ناتوانی روشنفکران و عدم دریافت رابطه خود شان با سنت و فرهنگ جامعه بود، که نتوانستند دریافت های خود را با خواست و نیاز مردم وفق بدهند. «تا ملتی، هسته آفریننده و زاینده فرهنگ خود را کشف نکرده، و به آگاهی اش نیاورده است، نمی تواند گذشته خود را به آینه اش پیوند بدهد، و نمی تواند امکان، برای تفاهم آفریننده و پویا داشته باشد.»

پس شناخت سنت و فرهنگ جامعه، پیوند و آمیزش آن با سنت و فرهنگ پیشرو و گذار به یک جامعه مترقی و تأمین رفاهیت عمومی، از جمله مسایل مبرم اجتماعی اند، که روشنفکران به آن باید توجه جدی و لازمی مبذول داشته و جایگاه خویش را در این میان تشخیص داده، زمان و لحظات تصمیم گیری خود را درست و علمی درک نمایند.

منیژه سلیمی

غور کهنسال

زغور و غوریان، اصل و نشاتم
ولی هرچجا، بفکر، غوریاتم
بیاد او، سخن در شعر رانم
که پای سنگ غورم، جان رسانم
قلم صورتگر، قلب و زبانم
به آن دشت و دمن، پیوند جانم
کنم تازه، بدیدارش روانم
بگردم پای تخت، «ملکانم»
بیاد نام و نسل و دودمانم
زهی، درس و کتاب امتحانم
پیام «قبه» را از سر بخوانم
فرودش، «پایحصار» و «عاشقانم»
دم منزل، به «زرنی» میرسانم
به «سین» آن زادگاه عارفانم
سفر با «خرنک» و «یامان» کشانم
هوایش، سبز میدارد، بیانم
«یخن علیا» نمودی، آشیانم
سوی شینکوت» و «سمنگان» رهسپارم
محال نامدار آستانم
غرور «کلزایی»، از وی ستانم
مزار «پرچمن» از «پیر امام

بود فخرم، دیار باستانم
اگر امروز، در «قطغن» زمینم
فراق ملک آبایم، گرفته
خدا آنروز، کی دارد نصیبم
به توصیف کهن، کوهپایه هایش
به «ورساد» عزیزم، پا گذارم
زبرج و باره اش دمساز گردم
«یخن» را با محاط، کوهسارش
از آن منظر، بگیرم چند تصویر
به «پشته شهر» و آثار، قدیمش
ز «برج شیر پلنگ» و قامت او
«به تعظیم» «چهل ابدان»، شتابم
زلین «شاه عروس» و «میردرویش»
به پیمایم، همه اکناف «نیلی»
پس از دیدار، «سور» و «سوریان» را
شکوه «تیوره» غور کهنسال
بیالم «لعل سرخ» و «سرینک» را
دعا بر «حضرت آثم» بخوانم
بگردم، «کاکری» و «خواجه روف»
به «قیسار» و قلاع آهنینش
و «لریند» به «غور مشکان» میکشم بر

بود آنجا، نژاد سوریانم
دوازده برج سال از او بدانم
که باشد چشمه آب، «طوطیانم
ز «تیزی» تا به «کنعان» رهکشانم
بتاریخش ببالد داستانم
«جواجه» مسکن، قوم یلانم
«منار جام» فخر جاودانم
زیمن قوم خود، هر سو امانم
روانه رهسپار، «چغچرانم
شهوداش «قلعه آهنگرانم
سفر با «کاسی» و «غلمین» کشانم
که او کاخیست از شاهنشهانم
بود وادی به «مرغاب» زمانم
سوی «گرماب» عنان سیر روانم
همه اقوام باشد جان جانم
چو من غوری تبار بی زیانم
نمانده جای غفلت در جهانم

خوشا گر رخت بندم، سوی «نزگان»
به «مندیش» و بلندیهای «زار مرغ»
«ز» ساغر «قطره، زان آب نوشم
دمی در «پنج ده»، راحت نمایم
غرور «تولک» و نسل، سلحشور
«تگاب ایشان» بود نام مبارک
«فیروزه کوه» بود، سرتاج تاریخ
ز «شهرک»، «خواجه گان» تا ملک «اوشان»
«عبور از «قلعه نقشی» به «دهک»
«ز شاه سوری ام نام و نشان است
ز «دولت یار» و «کشرو» باز گردهم
بپای «قلعه گهر» نشینم
زمین «چارسده» تا پای «کنداخ»
شوم بسا «لعل و سر جنگل» روانه
نژاد و نام غورم در امان باد
خیال و فکر من پهنای غور است
بخود آئید ای قوم ابر نام